

български комитетъ билъ на пътъ да слѣзе отъ сцената на борбитъ за народно освобождение

Близъкъ вестникъ до първия централенъ комитетъ е билъ „Дунавска Зора“, издаденъ и редактиранъ отъ Добри Войниковъ, писателъ отъ предосвободителната епоха и основателъ на българската драма и театъръ, който отначало е участвувалъ въ първия централенъ комитетъ. Родолюбиви българи го подпомогнали материално и на 10 септемврий 1867 г. почналъ въ Браила „Дунавска Зора“ — „вѣстникъ за волнитѣ българи“. Вестникътъ излиза три години, седмично, форматъ 4^о, стр. 4, абонаментъ за Ромъния 2 икосара, за Русия 4 карбона. Като отговоренъ редакторъ се подписвалъ отначало Р. Чапжровъ, сетне А. Савичъ.

Целта на вестника била „да занимаи любопитство-то на наши-тѣ съотечественници въ странство, кои-то желаятъ да ся извѣстятъ за онова, що ся говори и върши въ ползж или въ вредж на народа ни, за онова що ся случява и става въ наше-то отечество България“. (бр. 1, г. I, 1867 г.) Тъй като е излизалъ въ Ромъния, „Дунавска Зора“ е ималъ възможность да съобщава всичко, „що ся говори и върши въ ползж или въ вредж на народа ни“ не само въ чужбина, а главно въ Турция, да описва страданията и теглилата на българския народъ, да изнася неговитѣ оплаквания, да защитава неговитѣ искания. Като близъкъ до първия централенъ комитетъ, „Дунавска Зора“, сжщо като „Народность“ защитава дѣлата му, окачествява като разумно, тактично и дипломатично изпращането на мемоара до султана за дуализма, мемоаръ, който поставилъ началото на политическия животъ на българитѣ и съ пълна недвусмисленость и ясность прокарва мисълта, че за Турция нѣма другъ изходъ освенъ „да припознае ако не друго поне административнѣтъ самостоятелность на подчинени-тѣ народи“ (бр. 10, г. I, 1868 г.). Но „Дунавска Зора“ не се показва толкова оптимистична, за да повѣрва, следъ отхвърлянето на мемоара, че Турция ще се съгласи на отстъпки безъ кървава борба. Затова последователно се мжчи да втѣлпи на българския народъ да разчита само на своитѣ сили, и го подканва да жертвува и имотъ и животъ, „за да освободиме окаяно-то си отечество отъ проклято-то азиатско и мжчителско иго!“ (бр. 13, г. I, 1868 г.) Този вестникъ, очевидно, се явява откритъ тржбачъ на революционната борба и е безсъмнено по-краенъ и непримиримъ отъ своя събратъ „Народность“.

И при разглеждане на черковната борба „Дунавска Зора“ се очертава съ едно по-крайно отъ „Народность“ държане. Критикува дейностьта на народнитѣ представители въ Цариградъ, които се показвали твърде примирителни, отстъпчиви. Българитѣ не трѣбвало да се отказватъ отъ своитѣ законни права да иматъ патриархъ и да искатъ припознаване